

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEęI (HASUDER) COVID-19 GÖREV GRUBU

HAFTANIN KONULARI:¹

YENİ KORONAVİRÜS HASTALIęI (COVID-19)

“Halk Sağlığında İhtiyatlılık İlkesi”

Zararsız olduğu kanıtlanmadıkça riskler konusunda çok dikkatli ol, risk varmış gibi gerekli önlemleri al!

Doküman Dr. Dilek Aslan tarafından 9.8.2020 tarihinde hazırlanmıştır.

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile mücadelede halk sağlığının temel ilkelerini her zaman hatırlamakta yarar bulunmaktadır. Bunlardan birisi aslında daha çok çevre sağlığı uygulamaları için kullanılan “ihtiyatlılık ilkesi”dir. Bu ilke çok genel bir ifadeyle, “zararsız olduğu kanıtlanmamış konularda zararlı etkiler varmış gibi davranmak, gereken bütün önlemleri eksiksiz olarak almak” anlamı taşımaktadır.² Bilimin henüz netlik kazandıramadığı her konu için bu ilke daha da önem kazanmaktadır. İhtiyatlılık ilkesi aslında herkesin ve her şeyin güvenliğinden emin olunması gerektiğinin altını çizer.³ İhtiyatlılık ilkesi bireysel sorumlulukların ötesinde kamusal ve diğer bütün karar mekanizmalarının uyması gereken bir bakış açıdır.

Pandeminin bugün için bilinen en önemli korunma mekanizmaları;

1. Maske takmak
2. Sosyal/fiziksel mesafeye uymak
3. Hijyen kurallarını uygulamak
4. Evde kalmak olarak tanımlanmaktadır.

Bu dört temel mekanizmanın tek tek ya da birlikte etkileri ile ilgili deneysel, sosyal, toplumsal araştırmalar sürmektedir. Hastalıktan korunma konusunda hiçbirisiyle ilgili tartışma yoktur, tamamının etkili olduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Ancak ayrıntılarda araştırılmaya gereksinim duyulan durumlar bugün olduğu gibi gelecekte de varlığını sürdürecektir. Yaşamın olağan akışı “yeni” soruları sürekli olarak üretmektedir. Bilim, bu konularda üretmeye devam etmektedir, etmelidir. Sorulara bilimsel yanıtların üretilebilmesi için zaman, kaynak ayırmak gerekir. Gelecekte, bugün bilinmeyenlerin önemli bir kısmına muhakkak açıklık getirilecektir. Ancak,

¹ Bu sayfada yer verilmesi istenilen konu başlıkları diaslan.dr@gmail.com adresine öneri olarak iletilebilir. Akış ve gereksinimlerle uyumlu olması durumunda önerilerin değerlendirmeye alınması olanaklıdır.

² Kriebel D, Tickner J, Epstein P, et al. The precautionary principle in environmental science. Environ Health Perspect 2001;109(9):871-876.

³ Crosby L, Crosby E. Applying the precautionary principle to personal protective equipment (PPE) guidance during the COVID-19 pandemic: did we learn the lessons of SARS? Can J Anaesth 2020;1-6.

doğrular tam olarak ortaya çıkana kadar net olmayan, tereddüt olan bütün konularda ihtiyatlılık ilkesi temel yaklaşım olmalıdır.

İhtiyatlılık ilkesi, başkalarının sağlıklarıyla ilgili alınan sorumluluğun da bir gereğidir. Zararsız olduğu henüz kanıtlanmamış konularda zararlıymış gibi davranılmadığında, bireylerin ya da bireylerden oluşan toplumların, toplulukların sağlıkları da riske atılmış olur, istenmeyen durumlarla karşılaşılabilir. *Peki, bu sorumluluk kim ya da kimler tarafından alınmalıdır?* Soruya akla gelen öncelikli yanıtlar; *bireyler, işveren, yönetici, anne-baba, devlet* olabilir. Konuya, içeriğe, duruma göre örnekler çoğaltılabilir. Sorumluluğu kimin aldığı yanı sıra, alınan sorumluluğun nasıl yerine getirildiği de önem taşımaktadır. Teorikte yeri olan “sıfır risk” yaklaşımı sorumluluğun nasıl yerine getirilmesi gerektiğine dair çerçeveyi çizmektedir. Bu konu aynı zamanda etik bir tartışmayı sürdürmeyi de gerektirir.

Unutmayalım...

Halk sağlığı uygulamaları öncelikle korumaya yöneliktir.

Yaşamda “belirsizlikler” her zaman karşımıza çıkabilir.

Bugün için; pandemi, içinde belirsizlikleri de barındıran güncel ve gerçek bir durumdur.

Böylesi zamanlarda **ihtiyatlılık ilkesi** sağlam bir zemin, iyi bir rehberdir; benimsenmelidir, uygulanmalıdır.